

Utbildningsnämnden

2010-09-27

Plats och tid för
sammanträde:

Tjädershuset, Vargen, måndagen den 4 oktober 2010, kl 08.30,

Ärende 3 kl 09.30
Petra Andersson

1. Val av justerare

Ärende 4 kl 09.00
Tommy Larsson

2. Fastställande av dagordningen

Ärende 5 kl 10.00
Magnus Jordan

3. Information om livsmedelsupphandlingen

Ärende 6 kl 11.00
Mats Lundgren
Ina Schultz

4. Biblioteksplan 2011-2014

5. Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling.

6. Utvärderingsrapport om avveckling av Backa skola

7. Delårsbokslut

8. Jämställdhetspilot

9. Barns placering i barnomsorg växelvis i två olika kommuner

10. Begäran om ersättning från socialförvaltningen för kostnader i samband med undervisning av ensamkommande flyktingbarn

11. Rapporter

12. Delegationsbeslut

13. Delgivningar

2

§

Fastställande av dagordningen

Skriv text

_____

3

§

Dnr

Information om livsmedelsupphandlingen

Kostchefen informerar om livsmedelsupphandlingen.

4

§

Dnr BU099-10 880

Biblioteksplan 2011-2014

Bibliotekschefen har lämnat ett förslag till biblioteksplan 2010-2014.

Beredning

Biblioteksplan den 9 september 2010

Arbetsutskottet den 20 september 2010, § 78

Arbetsutskottets förslag:

Utbildningsnämnden godkänner biblioteksplanen.

5

§

Dnr

Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling

Magnus Jordan informerar om likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling.

_____

6

§

Dnr

Utvärderingsrapport om avveckling av Backa skola

Mats Lundgren och Ina Schultz redovisar utvärderingsrapporten om avvecklingen av Backa skola.

7

§

Dnr BU065-10 041

Delårsbokslut

Ekonomerna redovisar delårsbokslut.

Beredning

Ekonomernas skrivelse den 20 september 2010

Arbetsutskottet den 20 september 2010, § 77

Utbildningsnämndens beslut:

_____

8

§

Dnr BU264-10 600

Jämställdhetspilot

Hedemora kommun har beslutat at arbeta för att all verksamhet ska jämställdhetsintegreras. Kommunen har ansökt och beviljats medel från Sveriges kommuner och landsting (SKL) för att understödja arbetet med implementering av jämställdhetsintegreringen.

Nämnderna ska utse två *jämställdhetspiloter*. Jämställdhetspiloterna ska initiera och bevaka att ett jämställdhetsperspektiv läggs på de ärenden som nämnden har att hantera och att nämnden tar hänsyn till de konsekvenser som besluten får för kvinnor och män, flickor och pojkar.

Beredning

Utbildningsförvaltningens skrivelse 23 september 2010

Arbetsutskottets förslår:

Utbildningsnämnden utser en representant från varje block.

9

§

Dnr BU235-10 605

Barns placering i barnomsorg växelvis i två kommuner

Ansökan har kommit in om barns placering i barnomsorg växelvis i två olika kommuner.

Beredning

Ansökan om barnomsorg den 27 augusti 2010
Utbildningsförvaltningens skrivelse den 23 september 2010

Arbetsutskottets förslag:

Utbildningsnämnden avslår ansökan

10

§

Dnr BU 265-10 133

Begäran om ersättning från socialförvaltningen för kostnader i samband med undervisning av ensamkommande flyktingbarn.

Utbildningsförvaltningen har sedan våren 2010 undervisat ensamkommande flyktingbarn vid Vasaskolan och Martin Koch-gymnasiet. Socialförvaltningen erhåller bidrag från staten för de barn som har uppehållstillstånd, som bl.a. ska täcka kostnaderna för den nödvändiga introduktionsutbildningen.

Beredning

Utbildningsförvaltningens skrivelse den 24 september 2010

Arbetsutskottets förslag:

Utbildningsnämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen.

11

§

Dnr BU048-10 600

Rapporter

Statistik från Skolverket, förskoleverksamhet, skolbarnomsorg, skola och vuxenutbildning i Hedemora 2009.

12

§

Dnr BU233-10 002

Delegationsbeslut

Följande delegationsbeslut anmäles:

Utbildningschefen

UN 19--24/10

Utbildningsnämndens beslut:

_____

13

§

Delgivningar

- a) 2010-08-26 Dalafrisörerna – Stopp på massproduktion av obehöriga frisörelever
- b) 2010-08-31 – Tackkort från Anne Marie Axelsson, område Centrum, med anledning av nämndens uppvaktning på hennes 50-årsdag
- c) 2010-09-21 – Hedemora stadsbibliotek – Överenskommelse mellan Hedemora stadsbibliotek och Långshyttans samrådsgrupp angående samarbete avseende självbetjäningseenhet/läsrum i Långshyttans Folkets Hus
- d) 2010-09-15 – Förvaltningsrätten i Falun – Dom ersättning för självskjuts läsåret 2009/10, mål nr 913-10 -
- e) 2010-09-23 - Tackkort från Bengt Myrsell, Skolkontoret, med anledning av nämndens uppvaktning i samband med hans pensionering
- f) 2010-09-23 – Beslut från kommunfullmäktige ang behandling av motion om gymnasieprogram/linjer med inriktning mot fordons- och transportsektorn.
- g) Arbetsutskottets protokoll 2010-09-06 samt 2010-09-20

Utbildningsnämndens beslut:

_____

Biblioteksplan

för Hedemora kommun
2011-2014

Hedemora stadsbibliotek

Innehåll	sida	
1.	Bakgrund och syfte	2
1.1	Utvärdering	2
1.2	Måldokument	2
2.	Hedemora kommun – nuläge	3
2.1	Befolkning och näringsliv	3
2.2	Vård och omsorg	3
2.3	Barn och utbildning	4
2.4	Föreningsliv och studieförbund	4
2.5	Minoriteter	5
3.	Biblioteksverksamheten i Hedemora – nuläge	5
3.1	Folkbibliotek	5
3.2	Skolbibliotek	6
3.3	Gymnasiebibliotek	7
3.4	Övriga bibliotek	7
4.	Omvärldsanalys	7
4.1	Hedemora kommun	7
4.2	Biblioteksverksamheten	8
5.	Utvecklingsområden	8
5.1	De små barnen	9
5.2	Barn i grundskoleålder	9
5.3	Ungdomar i gymnasieålder	9
5.4	Det livslånga lärandet	10
5.5	Särskilda tjänster och tillgänglighet	10
5.6	Medier och IT-tjänster	11
5.7	Programverksamhet	11
6.	Utvärdering och revidering av biblioteksplanen	12

Bilagor

1. Bibliotekslagen SFS 1996:1596, tillägg SFS 2004:1261
2. UNESCO:s folkbiblioteksmanifest
3. UNESCO:s skolbiblioteksmanifest
4. Mål för biblioteksverksamheten i Hedemora kommun, BUN 2004-05-05, § 89.
5. FN:s barnkonvention

1. Bakgrund och syfte

2005-01-01 kompletterades bibliotekslagen (SFS 1996:1596) med § 7a (SFS 2004:1261):
”Bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet skall samverka. Kommuner och landsting skall anta planer för biblioteksverksamheterna”.

”En biblioteksplan avser ett politiskt förankrat styrande dokument som omfattar en analys av det samlade biblioteksbehovet i en kommun och åtgärder för hur dessa behov skall tillgodoses. Biblioteksplanen skall förutom folkbiblioteksverksamheten också innefatta biblioteksbehovet vad gäller utbildning, omsorg, vård och näringsliv” /Svensk biblioteksforening/.

Vid kommunfullmäktige 2007-02-20, §5, fastställdes ”Biblioteksplan för Hedemora kommun 2007-2010” i enlighet med utarbetat förslag av Barn- och utbildningsnämnden.

1.1 Utvärdering

Utvärdering och revidering av befintlig biblioteksplan har skett under maj-september 2010 och resulterat i förslag till en ny biblioteksplan avseende åren 2011-2014.

Utvärderingen visar på att verksamheten årligen upprättat en verksamhetsplan med utgångspunkt från biblioteksplanens ”utvecklingsområden”. Uppföljning har skett löpande samt vid bokslut. Biblioteksplanen har alltså fungerat som ett styrdokument för verksamheten. En uppföljning av planen bör framledes även ske i verksamhetsberättelsen.

Ur politisk synvinkel har den nuvarande biblioteksplanen visat på en inriktning vilja där det ibland har varit svårt att balansera innehållet i den fastställda planen med rådande ekonomiska förutsättningar. För att medvetenheten kring själva styrdokumentet ska öka är det önskvärt med påminnelser av planen emellanåt, t.ex. genom information, återkoppling på inriktningsmål samt vid politiska beslut som kraftigt skiljer sig från biblioteksplanen.

1.2 Måldokument

De dokument som fortfarande är styrande för biblioteksverksamheten och ligger till grund för biblioteksplanen är:

- Bibliotekslagen SFS 1996:1596, tillägg SFS 2004:1261 (bilaga 1)
- UNESCO:s folkbiblioteksmanifest (bilaga 2)
- UNESCO:s skolbiblioteksmanifest (bilaga 3)
- Mål för biblioteksverksamheten i Hedemora kommun, BUN 2004-05-05, § 89 (bil 4)
- FN:s barnkonvention (bilaga 5)

Biblioteksplanen utgår vidare från Hedemora kommuns vision – en bygd med framtidstro, där människor och näringsliv utvecklas. Det övergripande strategiska målet är att kommunen, genom att skapa möjligheter för en god livskvalitet och god omsorg, får människor att välja Hedemora kommun som bostadsort.

God livskvalitet innebär bland annat att Hedemora kommun:

- är en ekokommun med goda boendemiljöer
- utvecklar kultur- och naturmiljön
- erbjuder bra förskolor och grundskolor i kommunen, samt en gymnasieskola med utbildning av högsta kvalitet
- utvecklar en stimulerande och positiv miljö för näringslivet

2. Hedemora kommun - nuläge

Basfakta 2009-12-31	
Folkmängd	15 195
Areal (km ²)	840
Invånare/km ²	18
Barn i förskoleålder, %	5,7
Barn i grundskolan, %	10,3
Ungdomar i gymnasieålder 16-19 år, %	6,2
Vuxna 20-64 år, %	56,0
Vuxna 65 år och äldre, %	21,9

2.1 Befolkning och näringsliv

Folkmängd:

2009-12-31 uppgick kommunens invånarantal till 15 195 och fördelar sig enligt följande:

Hedemora stad	7 344
Västerby	370
Vikmanshyttan	848
Garpenberg	512
Husby	261
Stjärnsund	217
Långshyttan	1 681
Landsbygd övrig	3 947
Restförda	15
Hela kommunen	15 195

Näringsliv:

Näringslivet är mångskiftande i Hedemora och innehåller ca 1000 företag. Många företag har även en internationell marknadsorientering.

Sysselsättning i %: - Tillverkning 27%, - Vård och omsorg 23%, - Handel 12%, - Utbildning 10%, - Byggnads 7%, - Övrig sysselsättning 21%.

Större arbetsplatser i kommunen 2010:

	Antal anställda ca
Hedemora kommun	1500
Boliden AB, Garpenberg	350
Outokumpu Stainless, Kloster och Långshyttan	300
Erasteel Kloster AB	250
Milko Grådö	200
Hedemora assistans	100

2.2 Vård och omsorg

Vård- och omsorgsinsatser i kommunen 2010:

	Antal brukare
Hemtjänst	482
Särskilt boende (äldreboende)	159
Dagverksamhet (äldre)	17
Daglig verksamhet (psykiskt funktionshindrade)	36
Personlig assistent (funktionshindrade)	50 varav 26 privat utförare

Särskilt boende (funktionshindrade)	55
Daglig verksamhet (funktionshindrade)	80
Totalt:	879

2.3 Barn och utbildning

Kommunens förskolor, grundskolor respektive gymnasieskola med aktuellt elevantal ht 2010:

	Antal inskrivna barn i förskolan (sept 2010)
Område centrum	231
Område landsbygd	174
Område Husby	92
Totalt:	497

Pedagogisk omsorg (DBV) 37

Enskild förskola:

Noaks ark	19
Olympica Hedemora	63
Olympica Övernora	18
Snödroppen	14

Antal elever i grundskolan inkl förskoleklass (sept 2010)

Fyrklöverskolan	122
Garpenbergs skola	46
Jonsbo skola	254
Smedby skola	68
Stjärnsunds skola	26
Stureskolan	248
Vasaskolan	357
Vikmanshyttans skola	74
Västerby skola	117
Totalt:	1 312

Martin Koch-gymnasiet 530

Hedemora Lärcentrum ca 275

Friskolor:

Annaskolan 43

Dormsjöskolan* 15

Olympicaskolan 237

*ingen av eleverna är folkbokförda i kommunen.

2.4 Föreningsliv och studieförbund

Kommunen har ett omfattande föreningsliv med ca 245 föreningar. Utbudet av föreningar varierar över tid men totalsiffran av antalet föreningar är relativt konstant.

Idrottsföreningar	78
Kulturföreningar	39
Handikappföreningar	18
Studieförbund	10
Hembygdsföreningar	7
Övriga föreningar	93
Totalt:	245

2.5 Minoriteter

I Hedemora kommun är 9%, jämför Sverige 15%, av befolkningen utrikes födda eller har utländskt medborgarskap (SCB 2009-12-31). De stora invandrargrupperna i Hedemora har finska, norska, tyska, arabiska, thai och bosniska/serbokroatiska som modersmål.

Se nedan de största invandrargrupperna:

<i>Område</i>	<i>Antal</i>	<i>Största invandrargrupperna</i>
Norden	856	Finland, Norge, Danmark
EU-området	229	Forna Jugoslavien, Tyskland
Asien	230	Irak, Iran, Thailand
Afrika	108	Eritrea, Gambia, Somalia
Sydamerika	41	Peru, Chile

I kommunen finns det i juni 2010, 333 asylsökande på 356 platser. De asylsökande kommer från 32 olika länder och talar 20 olika språk. Huvuddelen av de asylsökande kommer från Somalia, Eritrea och de forna sovjetrepublikerna.

3. Biblioteksverksamheten i Hedemora kommun – nuläge

Hedemora stadsbibliotek består från halvårsskiftet verksamhetsåret 2010 av huvudbiblioteket i Hedemora stad, skolbibliotekscentralen, Martin Koch-gymnasiets bibliotek samt Infoteket vid Vasaskolan.

Organisatoriskt tillhör verksamheten Utbildningsförvaltningen i vilken Utbildningsnämnden är det politiskt beslutande organet.

Verksamhetsbudgeten under innevarande budgetår uppgår till ca 7,1 miljoner kr. Antalet anställda är från halvårsskiftet 2010, 11 personer som fördelas på 9,60 årsarbeten.

3.1 Folkbibliotek

I bokslut 2009 redovisade Hedemora stadsbibliotek 7,7 lån per invånare och år, vilket är något högre än riksgenomsnittets 7,6. Utlånen fördelade sig enligt följande: huvudbiblioteket 91,7 %, Långshyttans bibliotek 6,7%, Vikmanshyttans bibliotek 1%, självbetjäningseenheter 0,6%.

Öppettider:

Hedemora stadsbibliotek	
Måndag-torsdag 10-19	*Tidnings- och släktforskarrum är öppet vardagar från 08.00.
Fredag 9-18	*Andra öppettider tillämpas under juni - augusti.
Lördag 10-14	

Under 2009 respektive 2010 lades biblioteken i Vikmanshyttan och Långshyttan ned, vilket innebär att Hedemora kommun från 2010-06-01 inte har någon filialverksamhet.

Pga nedläggning av 5 enheter åren 2005-2010 så har utlån per invånare och år sjunkit från 10,7 år 2005 till 7,7 år 2009. Andra faktorer som påverkat nedgången är bl.a., förändrade biblioteksvanor, bokmomsens sänkning och en utökad tillgång till böcker i samhället.

Under samma period har bibliotekets digitala tjänster utvecklats, vilket inneburit att antalet besök på bibliotekets webbplats har ökat.

De fysiska biblioteksbesöken har under samma period sjunkit i antal.

Självbetjäningssenheter/bokdepositioner finns i Smedby och Stjärnsund. I Garpenberg är verksamheten vilande. I Smedby är depositionen placerad i grundskolan. I Stjärnsund i Brukskontoret där samarbete sker med Stjärnsundsbygdens biblioteksforening. Samarbete är inlett med Långshyttans samrådsgrupp avseende utplacering av en deposition i Långshyttans Folkets Hus, med start september 2010. Depositioner finns även på institutioner som vårdcentral, servicehus och gruppboenden.

Huvudbiblioteket (Hb) är basen i kommunens biblioteksverksamhet. Utan ett fungerande Hb fungerar inte självbetjäningssenheter, depositionsverksamhet eller skolbibliotekscentral. Hb:s lokaler är av god kvalitet och den totala golvytan för biblioteket uppgår till 1 300 m² varav 1 000 är publik yta.

I enlighet med den antagna "Handlingsplan för ökad tillgänglighet till biblioteksservice för personer med funktionshinder" (BUN 2006-02-06, §6) prioriteras tillgänglighetsfrågorna på alla nivåer inom biblioteksverksamheten.

3.2 Skolbibliotek

Den nya skollagen beslutades av riksdagen 2010-06-22 och träder i kraft from 2010-08-01 och ska tillämpas på utbildningar from 2011-07-01. 2:a kapitlet § 36 säger att eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

Enligt beslut i Barn- och utbildningsnämnden samt efter utvärdering av Vasaskolans Infotekts organisationstillhörighet (2007), har verksamhets- och personalansvar för Infoteket sedan 2005-01-01 legat hos stadsbiblioteket.

I realiteten tillämpas ett delat ansvar mellan bibliotekschef och rektor eftersom skolbiblioteket såsom pedagogisk resurs gör det svårt för den biblioteksansvarige att inneha ett totalansvar. Detta överensstämmer med Lpo 94 (Läroplan för det obligatoriska skolväsendet) där rektor innehar ett särskilt ansvar för att "skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, t.ex. bibliotek, datorer och andra hjälpmedel".

Stadsbiblioteket ansvarar för personalbemanning i form av biblioteksassistent 0,5. Vasaskolan har genom arbetsmarknadsåtgärd tillskjutit personalresurs i motsvarande omfattning.

Infotekets lokalyta uppgår till 143 m² och är placerade centralt i skolan. De är lättillgängliga och används flitigt av elever och lärare.

Skolbibliotekscentralen (SBC) tillhör stadsbibliotekets organisation. SBC är inrymt i stadsbibliotekets lokaler och bemannas av bibliotekarie och biblioteksassistent. Varje skola i kommunen har en kontaktperson gentemot SBC.

SBC fungerar som ett service- och utvecklingsorgan för skolbiblioteken i Hedemora. SBC hjälper skolorna med:

- bokinköp och prenumerationer
- översyn av skolbibliotekens bestånd
- råd och stöd i biblioteksfrågor

SBC lånar ut:

- temalådor
- grupp- och klassuppsättningar
- daisy (talböcker)
- pedagogisk litteratur

Kommunens friskolor ansvarar själva för att bibliotekslag och skollag efterlevs.

3.3 Gymnasiebibliotek

Enligt beslut i Barn- och utbildningsnämnden samt efter utvärdering av gymnasiebibliotekets organisationstillhörighet (2007), har verksamhets- och personalansvar för biblioteket sedan 2005 legat hos stadsbiblioteket.

I realiteten tillämpas ett delat ansvar mellan bibliotekschef och rektor eftersom skolbiblioteket såsom pedagogisk resurs gör det svårt för den biblioteksansvarige att inneha ett totalansvar. Se även kapitel 3.2 av den nya skollagen samt Lpo 94.

Stadsbiblioteket ansvarar för personalbemanning i form av bibliotekarie 1,0.

Bibliotekets lokaler på 349 m² är placerade centralt i skolan, vilket gör dem lättillgängliga och till en mötesplats för eleverna.

Gymnasiebiblioteket är ett verktyg för lärande, där bibliotekarien ger elever och lärare pedagogiskt stöd genom bl.a. handledning, läsfrämjande verksamhet, undervisning i informationssökning och källkritik. Biblioteket är en pedagogisk resurs i skolarbetet som används flitigt av elever och lärare. Gymnasieskolan har ett biblioteksråd som består av rektor, lärar- och elevrepresentanter samt bibliotekarien som är sammankallande. Vid dessa möten diskuteras bl.a. frågor om inköp av böcker och tidskrifter, författarbesök samt utställningar och aktiviteter i biblioteket.

3.4 Övriga bibliotek

Övriga bibliotek som eventuellt finns i kommunen tillhör inte det s.k. allmänna biblioteksväsendet och omfattas inte av denna biblioteksplan.

4. Omvärldsanalys

Faktorer som kan påverka kommunen resp biblioteket under 2011-2014 redovisas nedan i 4.1 och 4.2.

4.1 Hedemora kommun

Kommunens egna prognoser och omvärldsanalyser visar:

- att antal kommuninvånare förväntas fortsätta att minska åren 2011-2014 med i genomsnitt -50 per år. Födelseunderskott i kombination med varierande flyttningsnetton är orsaken till denna prognos.
- att födelsetalen fortsätter att vara på en låg nivå. Antalet elever i den kommunala grundskolan beräknas minska åren 2011-2014, speciellt elever i den senare skolåldern. Antalet barn i förskoleålder ökar något under samma period medan elever i den tidigare skolåldern är ganska konstant. Ht 2010 uppgår antalet elever vid gymnasieskolan till 530. Sannolikt kan elevantalet fortsätta att sjunka fram till läsåret 2013/14 för att sedan plana ut.
- att andelen äldre kommuninvånare, 65 år och äldre, ökar vilket leder till större behov av vård och omsorg. Pga ökade pensionsavgångar kommer arbetsgivare i kommunen vara i behov av att anställa ny arbetskraft.
- att näringslivsutvecklingen intar en central roll. Att främja småföretagande och nyetableringar är prioriterade områden samt att ha ett gott förhållande till de stora arbetsgivarna.
- att rörligheten fortsätter att öka i samhället. Andelen pendlare ökar. Över 25 % av Hedemoras arbetande befolkning har idag sin sysselsättning i annan kommun.
- att på sikt tros den förväntade kraftiga tillväxten inom regionen Stockholm-Mälardalen samt den planerade kommunikationsförbättringen från och till Dalarna, ge en mer positiv syn på Hedemora kommuns framtida befolkningsutveckling.

4.2 Biblioteksverksamheten

Under den senaste 15 åren har landets biblioteksverksamhet genomgått stora förändringar. Informationstekniken har på allvar gjort sitt inträde och en mängd nya medier har tillkommit. Sedan 1990 har 1/3 av landets filialbibliotek lagts ned. Huvudorsaken till nedläggningarna har varit kommunernas försämrade ekonomi.

Antalet fysiska biblioteksbesök har minskat till förmån för de digitala besöken, dvs. besök på bibliotekens webbplatser och nättjänster. Användningen av bibliotekets olika tjänster är i stort sett konstant. Biblioteken fortsätter att prioritera hög kvalitet och professionalism i sitt arbete.

Faktorer i samhället som under 2011-2014 kan ge konsekvenser för biblioteksverksamheten i Hedemora:

- Förslag till ny bibliotekslag förväntas antas av riksdagen under 2010-2011 vilket bla kan innebära att alla lån (t.ex. dvd, fjärrlån) blir avgiftsfria.
- En pågående fjärrlåneutredning, dvs. lån mellan olika bibliotek i landet, kan innebära förändrade fjärrlånerutiner
- Förslag till nationellt samordningsuppdrag av olika kategorier av bibliotek i Sverige är inlämnat till regeringen under våren 2010. Enligt förslaget ska Kungliga biblioteket inneha det nationella samordningsansvaret. I uppdraget ingår även utvecklande av en Nationell bibliotekskatalog samt genomförande av en eventuell övergång för alla folkbibliotek till det internationella klassifikationssystemet, Dewey.
- En ytterligare utökad samverkan mellan olika kategorier av bibliotek möjliggör utveckling av nationella transporter av media samt upphandlingar av databaslicenser/servrar, information och programvaror.
- Regionförstoringar. Ifall Dalarnas län uppgår i en större region, kan det påverka Länsbibliotekets funktion och dess service gentemot kommunbiblioteken.
- Samhället utvecklas ytterligare mot ett mer mångkulturellt samhälle vilket kräver insatser där biblioteken utgör en mötesplats för mångfald och där inköp av medier på andra språk ökar.
- Bibliotekens roll som kunskapsförmedlare i informationssamhället fortsätter. Det livslånga lärandet fortgår med fler personer aktiva i olika former av utbildning.
- Skönlitteraturen och läsandet belyses i än högre grad. De vuxna erbjuds information, bokprat och programverksamhet i ämnet. Arbetet med att främja läsning och läsförståelse hos barn och unga lyfts fram i än högre grad.
- Tillgänglighetsfrågor fortsätter att prioriteras i samhället så även inom biblioteken.
- Den kommunala ekonomin bestämmer ramarna för biblioteksverksamheten.

5. Utvecklingsområden

I all verksamhetsutveckling tillämpas ett tillgänglighetsperspektiv. Tillvaratagande av personalens kompetens och en fortsatt kompetensutveckling prioriteras. Barn och ungdomar är en prioriterad målgrupp där skolbiblioteksverksamheten fyller en betydelsefull roll. Tillsammans med bibliotekets särskilda tjänster, det livslånga lärandet, lustläsningen, medierna, webbtjänsterna och bibliotekets programverksamhet, bidrar allt detta till att invånarna i Hedemora kommun kan erbjudas en biblioteksverksamhet av hög kvalitet.

5.1 De små barnen

Barn i förskoleålder är en prioriterad målgrupp i bibliotekets verksamhet.

Samarbete sker med Barnavårdcentralen som anordnar föräldrautbildning, där biblioteket medverkar med bland annat information om språkutveckling, läsning och om bibliotekets verksamhet. Samarbete sker även med familjecentralen som är en mötesplats för barn och föräldrar. Där kan man även få stöd från landsting och kommun i frågor som rör barn och föräldrarollen.

De flesta av kommunens förskolor använder sig av bibliotekets tjänster i form av utskick av bokpåsar och boklådor. Förskolornas besök på biblioteket är sporadiska främst på grund av praktiska orsaker.

Samtliga förskoleklasser (6-åringar) bjuds in till biblioteket där barnen får en introduktion. De förskoleklasser som inte har möjlighet att besöka biblioteket, erbjuds besök av barnbibliotekarien.

Fortsatta insatser/utvecklingsområden:

- Nå fler barnfamiljer (än de som deltar i BVC:s föräldrautbildning och besöker familjecentralen).
- Öka antalet besök av förskolebarn på biblioteket.
- Öka förskolans nyttjande av bibliotekets tjänster.
- Öka kontakten med förskolorna genom uppsökande verksamhet.

5.2 Barn i grundskoleålder

Barn och ungdomar i skolålder är en prioriterad målgrupp i bibliotekets verksamhet. De hör till de flitigaste låntagarna.

Majoriteten av kommunens skolor använder sig av skolbibliotekscentralens tjänster. Många skolor besöker stadsbiblioteket där de får handledda visningar eller bokprat.

En fortsatt viktig del av bibliotekets verksamhet är att bistå grundskolan i deras arbete med att stärka barns läsutveckling och att skapa läslust. Detta i enlighet med intentionerna i Lpo 94 samt i bibliotekslagen där väl utvecklade skolbibliotek är en viktig förutsättning för läsutveckling och informationssökning. Det är även viktigt att skolorna besöker stadsbiblioteket och får kännedom om dess verksamhet. Därigenom utvidgas läs- och biblioteksvanorna ytterligare. Ungdomsavdelningen vid stadsbiblioteket är flitigt besökt och fungerar dels som en träffpunkt för ungdomar och dels som en plats för lustläsning.

Fortsatta insatser/utvecklingsområden:

- Öka grundskolans nyttjande av skolbibliotekscentralens tjänster och speciellt de skolenheter som idag gör det i mindre utsträckning. Utveckla skolbiblioteken i kommunen och fortsätta bistå förmedlarna, dvs. pedagogerna.
- Öka antalet besök av kommunens skolor vid stadsbiblioteket.
- Öka barn och ungdomars besök vid stadsbiblioteket och stärka deras fritidsläsande.

5.3 Ungdomar i gymnasieålder

Ungdomarna är en fortsatt prioriterad målgrupp i biblioteksverksamheten.

Gymnasiebiblioteket fortsätter att utveckla sin pedagogiska funktion gentemot elever och lärare för att understödja läroplanens undersökande arbetssätt och är en självklar del i skolans verksamhet.

Fortsatta insatser/utvecklingsområden:

- Utöka samarbetet mellan gymnasiebibliotekarien och lärare vid de olika programmen.
- Öka informationskompetensen, dvs förmågan att söka, kritiskt utvärdera och använda information, hos elever och lärare vid Martin Koch-gymnasiet.
- Utöka de läsfrämjande insatserna vid gymnasiebiblioteket, att väcka läslust.
- Öka ungdomars besök vid stadsbiblioteket för att främja läslust och uppmuntra dem att bli biblioteksanvändare.

5.4 Det livslånga lärandet

Vi lever i vad som brukar kallas ett informations- och kunskapssamhälle. Människor uppmuntras att studera och kompetensutveckla sig under hela sin levnad. Detta brukar benämnas som livslångt lärande. Människor skall själva kunna bestämma tid och plats för sina studier. Många väljer att läsa på distans och internetbaserad undervisning sker i större utsträckning.

Dessa studerandegrupper använder sig oftast av sitt närmaste bibliotek och ställer höga krav på biblioteksservice, såsom tillgång till litteratur, datorer, databaser, nättjänster och studieplatser. Behovet av personalkompetens inom informationssökning och IT samt pedagogisk handledning ökar hela tiden.

Biblioteket har vidare ett ansvar i att garantera medborgarna tillgång till samhällsinformation samt ett särskilt ansvar för sin litteratur om den egna bygden, den s.k. lokalsamlingen.

Idag erbjuder vi följande service till studerande/forskare:

- Läsrum med bokningsbar dator med tillgång till olika databaser, internet och skrivare. I detta rum finns även Hedemoras och Dalarnas lokalsamling samt möjlighet att släktforska.
- Ett tyst läsrum med studieplatser.
- Trådlöst internet, dvs. besökare kan ta med sig sina bärbara datorer och få tillgång till internet.
- Fjärrlån: Böcker som inte finns i vårt bibliotek, kan förmedlas gratis från bibliotek i Sverige.
- Databassökning och informationssökning utförda av bibliotekarier.
- Visning av biblioteket, bibliotekskatalogen, internet och databaser, enskilt eller i grupp.

Fortsatta insatser/utvecklingsområden:

- Fortsätta samarbetet med Högskolan Dalarna i syfte att förbättra servicen till de studerande.
- Etablera samarbete med Lärcentrum och andra utbildningscentra.
- Fortsätta bjuda in föreningar, studieförbund och övriga intressegrupper.
- Utveckla studiebesöken samt användarundervisningen.

5.5 Särskilda tjänster och tillgänglighet

Det är en demokratisk rättighet för alla människor att på lika villkor få tillgång till kultur, litteratur och information. Biblioteket tillhandahåller därför särskilda tjänster och medier för dem med funktionshinder.

”Boken kommer” är en service för personer som har svårt att komma till biblioteket pga långvarig sjukdom, hög ålder eller funktionshinder. Tjänsten innebär att man får böcker hemskickade utan kostnad.

Ett tiotal verksamheter såsom vårdcentral, särskilda boenden för äldre och gruppboenden inom LSS får regelbundet bokdepositioner på 3-6 månader.

Exempel på anpassade medier är böcker i storstilsskrift, lättlästa böcker samt daisy.

För att sprida kännedom om "Boken kommer", de anpassade medierna samt för att nå ut till fler användare har biblioteket under 2010 påbörjat en informationskampanj riktad till Vård- och omsorgsförvaltningen.

"Handlingsplan för ökad tillgänglighet till biblioteksservice för personer med funktionshinder" som 2006 antogs av BUN, resulterande i en åtgärdslista. Huvudbiblioteket ska senast 2010 vara tillgängligt avseende information, lokaler och verksamhet.

Fortsatta insatser/utvecklingsområden:

- Nå ut till fler användare av bibliotekets särskilda tjänster.
- Ytterligare utöka samarbetet med Vård- och omsorgsförvaltningen.
- Verkställande av åtgärdslista i handlingsplan för tillgänglighet.

5.6 Medier och IT-tjänster

Boken och tryckta medier utgör fortfarande basen för folkbiblioteken. Ny teknik och förändrade informationsvanor ställer dock krav på anpassning och förändring av utbudet av tjänster. Teknikutvecklingen har slagit igenom med stor kraft och biblioteken har fått en mängd nya medier t.ex. e-böcker, cd, cd-rom, dvd, daisy, ljudböcker på cd och mp3, spelfilmer på dvd, språkkurser på cd och cd-rom, internet, nättjänster och databaser. Informationsförsörjningen förutsätter att personalen har relevant utbildning inom biblioteks- och informationsområdet samt pedagogisk kompetens.

Dagens och framtidens krav på utveckling gäller främst ökad tillgänglighet till vissa bibliotekstjänster dygnet runt, dvs. 24-timmarsbiblioteket, vilket nu är möjligt via bibliotekets nya webbplats.

Biblioteken ska verka för att databaserad information görs tillgänglig för alla medborgare. En förutsättning för tillhandahållande av ny teknik, nya medier och en fortsatt utveckling av webbplatsen är att biblioteket har en god teknisk infrastruktur.

Fortsatta insatser/utvecklingsområden:

- Revidera befintlig medieplan
- Utarbeta en IT-strategi
- Samverka med andra bibliotek i länet
- Marknadsföring
  - Tryckt information
  - Digital information
  - Personlig information
- Utveckla webbplatsen

5.7 Programverksamhet

Programverksamhet för barn respektive för vuxna är etablerat sedan många år tillbaka. Detta genomförs i samarbete med studieförbund, kulturföreningar och kultur- och fritidsförvaltning.

Stadsbiblioteket samarbetar även med Kulturnätverk för förskolan i Hedemora kommun.

Fortsatta insatser/utvecklingsområden:

- Erbjud programverksamhet för barn 0-6 år och för vuxna i bibliotekets lokaler i samarrangemang med övriga kommunala förvaltningar, studieförbund och kulturföreningar.

6. Utvärdering och revidering av biblioteksplanen

En årlig verksamhetsplan upprättas med utgångspunkt från biblioteksplanen. Uppföljning sker i den årliga verksamhetsberättelsen. Uppföljning och revidering av biblioteksplanen sker under år 2014.

Bibliotekslagen

Bibliotekslag; utfärdad den 20 december 1996. SFS 1996:1596, omtryck 1998:1249. Enligt riksdagens beslut (Prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU:1, rskr. 1996/97:129) föreskrivs följande:

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet.

2 § Till främjande av intresse för läsning och litteratur, information, upplysning och utbildning samt kulturell verksamhet i övrigt skall alla medborgare ha tillgång till ett folkbibliotek. Folkbiblioteken skall verka för att databaserad information görs tillgänglig för alla medborgare. Varje kommun skall ha folkbibliotek.

3 § På folkbiblioteken skall allmänheten avgiftsfritt få låna litteratur för viss tid. Bestämmelsen hindrar inte att ersättning tas ut för kostnader för fotokopiering, porto och andra liknande tjänster. Inte heller hindrar den att en avgift tas ut i de fall låntagare inte inom avtalad tid lämnar tillbaka det som de har lånat.

4 § Ett länsbibliotek bör finnas i varje län. Länsbiblioteken skall bistå folkbiblioteken i länet med kompletterande medieförsörjning och andra regionala biblioteksuppgifter. För den kompletterande medieförsörjningen skall också finnas en eller flera lånecentraler.

5 § Inom grundskolan och gymnasieskolan skall det finnas lämpligt fördelade skolbibliotek för att stimulera skolelevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material för utbildningen.

6 § Det skall finnas tillgång till högskolebibliotek vid alla högskolor. Dessa bibliotek skall inom de områden som anknyter till utbildning och forskning vid högskolan svara för biblioteksservice inom högskolan och i samverkan med landets biblioteksväsen i övrigt ge biblioteksservice.

7 § Kommunerna ansvarar för folk- och skolbiblioteksverksamheten. Landstingen ansvarar för länsbiblioteken och för biblioteken vid högskolor med landstingskommunalt huvudmannaskap. Staten ansvarar för övriga högskolebibliotek och för lånecentralerna samt för sådan biblioteksverksamhet som enligt särskilda bestämmelser tillkommer på staten.

7 a § Bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet skall samverka. Kommuner och landsting skall anta planer för biblioteksverksamheterna. (Lag 2004:1261)

8 § Folk- och skolbiblioteken skall ägna särskild uppmärksamhet åt funktionshindrade samt invandrare och andra minoriteter bl.a. genom att erbjuda litteratur på andra språk än svenska och i former särskilt anpassade till dessa gruppers behov.

9 § Folk- och skolbiblioteken skall ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar genom att erbjuda böcker, informationsteknik och andra medier anpassade till deras behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

10 § Länsbibliotek, lånecentraler, högskolebibliotek, forskningsbibliotek och andra av staten finansierade bibliotek skall avgiftsfritt ställa litteratur ur de egna samlingarna till folkbibliotekens förfogande samt i övrigt samverka med folk- och skolbiblioteken och bistå dem i deras strävan att erbjuda låntagarna en god biblioteksservice.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997. På regeringens vägnar Göran Persson, Marita Ulvskog (Kulturdepartementet) § 7 a tillagd i SFS 2004:1261

Unescos Folkbiblioteksmanifest

Bakgrund

År 1949 antog UNESCO ett folkbiblioteksmanifest, som beskrev folkbiblioteket som en levande samhällskraft, en demokratisk institution för utbildning och ett folkets universitet. För att omsätta manifestets idéer i praktisk handling inrättades under 1950-talet tre modellbibliotek: i New Delhi, vid Columbia University i Medellín och i Enugu i Nigeria.

En andra version av UNESCO:s folkbiblioteksmanifest utkom 1972. I november 1994 antogs en tredje version. Även här anges folkbibliotekens mål och vilka tjänster ett folkbibliotek bör tillhandahålla. Manifestet ger uttryck för vad som är önskvärt och eftersträvansvärt, även om vägen dit kan vara lång i många delar av världen.

Statens kulturråd utsåg hösten 1995 Ljusdals kommunbibliotek till svenskt modellbibliotek. Att valet föll på Ljusdals kommunbibliotek, som var ett av flera möjliga alternativ, berodde på att förutsättningarna ansågs goda för ett inspirerande utvecklingsarbete.

Unescos Folkbiblioteksmanifest 1994

Frihet, välfärd, jämlik och personlig utveckling är grundläggande mänskliga värden. De kan bara förverkligas genom välinformerade medborgare med möjlighet att utöva sina demokratiska rättigheter och därigenom spela en aktiv roll i samhällslivet. Medborgarnas egna deltagande i utvecklingen av demokratin är beroende av en fullgod utbildning samt en fri och obegränsad tillgång till kunskap, tankar, kultur och information.

Folkbiblioteket som lokalt kunskapscentrum utgör en grundförutsättning för ett livslångt lärande, ett självständigt ställningstagande och en kulturell utveckling för den enskilde och för olika grupper i samhället.

UNESCO uttrycker i detta manifest sin tilltro till folkbiblioteket som en levande kraft för främjande av utbildning, kultur och information och som en viktig drivkraft i strävan efter fred och andlig utveckling.

UNESCO uppmanar därför stat, landsting och kommuner att stödja och att aktivt medverka i en utveckling av folkbiblioteksväsendet.

Folkbiblioteket

Folkbiblioteket skall som lokalt kunskapscentrum göra alla slag av kunskap och information lätt tillgänglig för sina användare.

Folkbiblioteket är till för alla, oberoende av ålder, ras, kön, religion, nationalitet, språk eller samhällsklass. Särskilda tjänster skall kunna erbjudas dem som av någon anledning inte kan utnyttja det gängse utbudet, exempelvis språkliga minoriteter, personer med olika handikapp, patienter på sjukhus eller interner inom kriminalvården.

Alla åldersgrupper skall kunna finna material som tillgodoser deras behov. Samlingar och tjänster skall omfatta alla slag av lämpliga medier, förmedlade genom modern teknologi såväl som traditionellt material. Kvalitet samt anpassning till lokala förutsättningar och behov skall tjäna som grundläggande princip. Samlingarna skall spegla tidsandan och samhällsutveckling men skall också tjäna som minne för mänsklig strävan och fantasi.

Folkbibliotekets samlingar och utbud av tjänster skall inte vara föremål för någon form av ideologisk, politisk eller religiös censur och inte heller för kommersiella påtryckningar.

Folkbibliotekens uppgifter

Folkbibliotekets huvuduppgifter är att verka för läskunnighet, information, utbildning och kultur bland annat genom att:

1. Skapa och stärka läsvanor hos barn redan från tidig ålder
2. Stödja såväl självstudier som formell utbildning på alla nivåer
3. Erbjuder möjligheter till kreativitet och personlig utveckling
4. Stimulera barns och ungdomars fantasi och kreativitet
5. Främja kunskap om kulturarvet, förståelse för kulturen och insikt om vetenskaplig forskning och utveckling
6. Vara öppna för alla konstnärliga uttrycksformer
7. Främja kontakten mellan olika kulturer och stimulera en kulturell mångfald
8. Stödja muntlig berättartradition
9. Garantera medborgarna tillgång till alla slag av samhällsinformation
10. Tillhandahålla erforderliga informationstjänster för det lokala näringslivet, för organisationerna och för olika intressegrupper
11. Underlätta utnyttjandet av informationsteknologi och förbättra kunskaperna om dess användning
12. Ge stöd till och delta i alfabetiseringsprogram för alla åldersgrupper och vid behov ta initiativ till sådan verksamhet.

Lagstiftning, finansiering och samverkan

Folkbibliotekets tjänster skall i princip vara avgiftsfria. Folkbiblioteken är ett samhällsansvar. De bör därför ha stöd i en särskild lagstiftning och bekostas av allmänna medel. Folkbiblioteken bör ses som ett viktigt led i en långsiktig strategi för kultur, informations-spridning, utbildning och ökad läskunnighet.

För att säkerställa och främja en nationell samordning och samverkan inom biblioteksområdet bör statsmakterna genom lagstiftning och biblioteksplanering fastställa en nationell bibliotekspolitik. Denna bör grundas på en samsyn och en gemensam standardnivå.

Nätverket inom folkbiblioteksområdet bör utformas med hänsyn till strukturen inom hela det allmänna biblioteksväsendet.

Ledning och förvaltning

Ett handlingsprogram bör upprättas som utifrån lokala behov tydligt fastställer mål, prioriteringar och utbud av tjänster. Folkbiblioteket bör dessutom ha en effektiv organisation och skötas på ett fackmässigt sätt.

Folkbiblioteket bör samarbeta såväl lokalt och regionalt som nationellt och internationellt med berörda intressenter; exempelvis olika användargrupper och yrkeskategorier.

Folkbibliotekets tjänster skall vara tillgängliga för alla. Detta förutsätter att biblioteksbyggnaderna är centralt belägna, att lokalerna är anpassade för läsning och studier, försedda med lämplig teknisk utrustning och ha tillräckligt öppethållande för att passa användarna. Detta innebär också att biblioteket genom uppsökande verksamhet skall erbjuda sina tjänster också till dem som inte själva kan komma till biblioteket.

Bibliotekets tjänster skall anpassas till lokala behov.

Bibliotekarien skall aktivt fungera som förmedlare av bibliotekets resurser. Grundutbildning och fortbildning för bibliotekarier är en förutsättning för en fullgod kvalitet på bibliotekets tjänster.

För att alla skall kunna ta del av bibliotekets samtliga tjänster bör det upprättas program för uppsökande verksamhet och för användarutbildning.

Att förverkliga manifestet

Beslutsfattare på alla nivåer, liksom hela biblioteksvärlden uppmanas härmed att verka för att de principer som formulerats i detta manifest omsätts i handling.

Manifestet är utformat i samarbete med International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA).

UNESCOS SKOLBIBLIOTEKSMANIFEST 1999

Skolbiblioteket förmedlar kunskap och tankar som är grundläggande i ett informations- och kunskapssamhälle. Skolbiblioteket ger eleverna de färdigheter som behövs för ett livslångt lärande. Det ger dem möjligheter att utveckla sin inlevelseförmåga för att de ska kunna ta sitt ansvar som medborgare.

Skolbibliotekets uppgifter

Som stöd för studierna erbjuder skolbiblioteket tjänster i form av informationssökning, via litteratur och andra medier. Det ger hela skolsamhället möjlighet att utveckla ett kritiskt tänkande genom att mer effektivt kunna hantera informationskällorna. Skolbiblioteken ingår i ett omfattande biblioteks- och informationsnätverk enligt principerna i Unescos folkbiblioteksmanifest. Skolbibliotekets personal ger stöd vid användningen av både tryckta och elektroniska informationskällor, alltifrån skönlitteratur till facklitteratur, från både egna och andras samlingar. Skolbibliotekens material är ett värdefullt komplement till läromedel och i undervisningen. Erfarenheten visar att elevernas förmåga att läsa, skriva, lösa problem och utnyttja informationsteknik förbättras när bibliotekarier och lärare samarbetar. Skolbiblioteket är till för alla i skolsamhället, oavsett ålder, ras, kön, religion, nationalitet, språk, befattning eller social status. Skolbiblioteket skall erbjuda alternativ för dem som inte kan ta del av gängse material och tjänster. Tillgängligheten till skolbibliotekets samlingar och tjänster bör i enlighet med FN:s allmänna deklaration om de mänskliga rättigheterna inte underkastas någon form av ideologisk, politisk eller religiös censur eller kommersiella påtryckningar.

Lagstiftning, finansiering och samverkan

Skolbiblioteket är en viktig del i en långsiktig utbildningsstrategi, för läskunnighet liksom för ekonomisk, social och kulturell utveckling. Då ansvaret för skolbiblioteken kan vara lokalt, regionalt och nationellt bör det ha stöd av lagstiftning och riktlinjer. Skolbiblioteken skall ha tillräckliga och varaktiga anslag för utbildad personal, material, teknik och annan utrustning. Skolbibliotekets tjänster skall vara avgiftsfria. Skolbiblioteket är en viktig del i det lokala, regionala och nationella biblioteks- och informationssamarbetet. Då skolbibliotek delar lokaler och/eller resurser med ett annat bibliotek, t. ex. ett folkbibliotek, skall skolbibliotekets speciella behov beaktas och tillgodoses.

Skolbibliotekets mål

Skolbiblioteket är en del i utbildningsväsendet. Skolbiblioteket spelar en viktig roll för utbildning och kultur, för att främja läs- och skrivkunnigheten och förmågan att söka information. Skolbiblioteket grundläggande uppgifter omfattar följande:

- Att stödja** och främja de utbildningsmål som anges i skolans målsättning och läroplaner.
- Att främja** elevernas läslust och lust att lära samt lära dem att bli biblioteksanvändare.
- Att erbjuda** möjligheter att skapa och använda information som en väg till kunskap, förståelse, fantasi och glädje.
- Att ge** eleverna träning att värdera och använda information, oavsett form, samt ge dem insikt och förståelse för olika kommunikationsformer.
- Att ge** tillgång till såväl lokala och nationella som globala resurser för att öka förståelsen och ge insikt om olika idéer, erfarenheter och åsikter.
- Att anordna** aktiviteter som främjar kulturell och social medvetenhet och lyhördhet.
- Att tillsammans** med elever, skola och föräldrar verka för att uppnå skolans målsättning och främja insikten om att åsiktsfrihet och tillgång till information är förutsättningar för medborgaransvar och för delaktighet i ett demokratiskt samhälle.
- Att främja** läsning.
- Att verka** för att skolbibliotekets resurser görs tillgängliga inom och utanför skolan. Skolbiblioteket kan fullgöra dessa uppgifter genom att upprätta handlingsplaner och utveckla sina tjänster, genom urval och anskaffning av lämpliga informationskällor samt genom att erbjuda vägledning och undervisning med hjälp av utbildad personal.

Bemanning

Den fackutbildade skolbibliotekarien har ansvar för ledning och planering av arbetet. Skolbibliotekarien och övrig personal ansvarar även för samarbete med skola, folkbibliotek och andra aktörer. Skolbibliotekariernas roll kan variera beroende på anslag, läroplaner och undervisningsmetoder samt på nationella juridiska och ekonomiska förutsättningar. Kunskaper i biblioteksadministration, informationshantering och pedagogik är en förutsättning för att bedriva en effektiv skolbiblioteksverksamhet. I en värld där samverkan betyder allt mer måste skolbibliotekarierna ha den kompetens som behövs för att stödja elever och lärare vid informationssökning. Skolbibliotekarierna bör därför ges möjlighet till fortlöpande kompetensutveckling.

Ledning och förvaltning

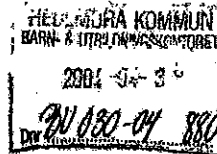
En effektiv och åskådlig verksamhet förutsätter:
Att tydliga mål, prioriteringar och verksamhetsområden för skolbiblioteket anges i anslutning till läroplanerna,
Att skolbiblioteket organiseras och drivs professionellt,
Att skolbiblioteket är öppet för hela skolsamhället och att det är en del av det omgivande samhället,
Att samarbete med skola, föräldrar, andra bibliotek samt med lokalsamhället uppmuntras.

Antaget av Unescos generalkonferens 1999.

HEDEMORA
KOMMUN

Barn- och grundskoleförvaltningen
Hedemora stadsbibliotek

Psun 89/04

1(1)

Policy för biblioteksverksamheten i Hedemora kommun

Dokument som ligger till grund för biblioteksverksamheten:

Kulturutskottets mål antagna KF 1991.04.25.

Bibliotekslagen 1997

UNESCO:s Folk- och skolbibliotekskonvention 1994/1999

Barnplan för Hedemora Kommun KF 2002.04.24

Hedemora stadsbibliotek består av huvudbibliotek i Hedemora. Filialer/utlåningsstationer

finns i Långshyttan, Gaspenberg, Vikmanshyttan, Sjömansund och Smedby.

Huvudbiblioteket är basen i verksamheten, och kompletterar med den service som inte

är möjligt att ge vid filialerna.

Verksamheten skall alltid ha bibliotekets användare i fokus.

Bibliotekets uppgift är att tillhandahålla och förmedla material/medier

och göra det möjligt för kommunens invånare att ta del av information,

kunskap, kultur via litteratur och alternativa uttrycksformer. Boken prioriteras högt.

Biblioteket skall vara en del i samhällsutvecklingen och göra det möjligt för

invånarna att ta del av information och informationsteknologin.

Bibliotekets samlingar skall bestå av både traditionellt tryckt, audiovisuellt och elektroniskt material av god kvalitet. Samlingarna skall inte vara föremål för någon form av ideologisk, politisk eller religiös censur. Rasistiskt material eller sex- och våldsbildningar av spekulativ art skall inte ingå.

Biblioteket är öppet för alla kommunens invånare. Information om verksamheten

skall finnas lättillgänglig, både som trycksaker och via bibliotekets hemsida.

Särskilda tjänster skall erbjudas funktionshindrade personer.

Barn- och ungdomsverksamheten har hög prioritet.

Bibliotekets lån skall vara gratis, men försämningsavgifter tas ut.

Lokalerna skall vara anpassade och tillgängliga för kunskapsinmätning och upplevelser.

Bibliotekspersonalen skall vara serviceinriktad och ha erfordrad kompetens.

Öppettiderna skall vara anpassade så att så många som möjligt kan utnyttja biblioteket.

Biblioteket samordnar skolbiblioteksverksamheten via skolbibliotekscentralen.

Rektor ansvarar för skolbiblioteket inom respektive område.

Samarbete med övriga förvaltningar och ideella föreningar bör ske.

Biblioteket skall vara centrum för information/kunskap och upplevelser/förströrelse -

en mötesplats för alla.

En biblioteksuppgiftsplan upprättas, där detaljerade uppgifter om verksamheten beskrivs. Planen

revideras årligen.

Tillägg från 2004.03.06: Avgift à 20 kr/dygn gäller för spel film för vuxna, DVD.

Hedemora 2004.04.30

Lena Stoltz
Lena Stoltz

Barn- och grundskolechef

Lisa Isacson
Lisa Isacson

Bibliotekschef

Postadress Box 201 776 28 Hedemora	Besöksadress Hökgatan 10	Telefon 0225-341 88	Telefax 0225-153 33	Hemsida: www.hedemora.se

Antaget i Barn- och utbildningsnämnden 2004-05-05 19 § 89 Dnr BU030-04 880

FN:s konvention om barnets rättigheter

FN:s konvention om barnets rättigheter – Barnkonventionen – består av 54 artiklar. Nedan presenteras denna i en förkortad version. (Alla artiklar tas inte upp i texten.)

Artikel 1

Ett barn-det är varje människa under 18 år.

Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3

Barnets bästa ska alltid komma i första rummet

Artikel 4

Konventionsstaterna ska sträva efter att till det yttersta av sina tillgängliga resurser söka förverkliga barnets sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter. När resurserna inte räcker till bör man söka lösningar genom internationellt samarbete.

Artikel 6

Varje barn har rätt att överleva och att utvecklas

Artikel 7

Barnet har rätt till ett namn och en nationalitet. Barnet har rätt, så långt det är möjligt, att få veta vilka föräldrarna är.

Artikel 9

Barnet ska inte hållas åtskilt från sina föräldrar mot sin vilja, utom när det är för barnets bästa. Barn som inte bor med båda föräldrarna ska ha rätt att träffa båda två regelbundet.

Artikel 10

Ansökningar från familjer som vill återförenas över statsgränser ska behandlas på ett positivt, humant och snabbt sätt.

Artikel 12-15

Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det. När domstolar och myndigheter behandlar fall som rör barnet ska barnet höras och barnets intresse komma i första rummet. Barnets rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet ska respekteras.

Artikel 18

Båda föräldrarna har gemensamt det primära ansvaret för barnets uppfostran och utveckling. Barnet bästa ska för dem komma i första rummet.

Artikel 19

Barnet har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld och mot vanvård eller utnyttjande av föräldrar eller andra vårdnadshavare.

Artikel 20-21

Barnet, som berövats sin familjemiljö, ska ha rätt till alternativ omvårdnad. Vid adoption ska staterna säkerställa barnets bästa i enlighet med gällande lagar.

Artikel 22

Flyktingbarnet har rätt till skydd och hjälp om det kommer ensamt eller tillsammans med föräldrar eller annan person.

Artikel 23

Varje barn med fysiskt eller psykiskt handikapp har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som möjliggör dess aktiva deltagande i samhället.

Artikel 24

Barnet har rätt till hälso- och sjukvård. Alla länder ska arbeta för att minska spädbarnsdödligheten och bekämpa sjukdomar och undernäring och avskaffa traditionella, hälsofarliga sedvänjor. Gravida och nyblivna mammor har rätt till hälsovård.

Artikel 28-29

Barnet har rätt till gratis grundskoleutbildning. Undervisningen bör förbereda barnet för livet, utveckla respekt för mänskliga rättigheter och fostra i en anda av förståelse, fred, tolerans och vänskap mellan folken.

Artikel 30

Barnet, som tillhör minoritetsgrupper eller ursprungsbefolkningar, har rätt till sitt språk, sin kultur och religion.

Artikel 31

Barnet har rätt till lek, vila och fritid.

Artikel 32

Barnet har rätt att skyddas mot ekonomiskt utnyttjande samt mot hårt arbete som skadar eller hindrar barnets skolgång och äventyrar barnets hälsa.

Artikel 33

Barnet har rätt att skyddas från olaglig användning av narkotika.

Artikel 34

Barnet har rätt att skyddas mot alla former av sexuella övergrepp och mot att utnyttjas i prostitution och pornografi.

Artikel 35

Bortförande, försäljning eller handel med barn ska förhindras.

Artikel 37

Inget barn får utsättas för tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling och bestraffning. Inget barn får olagligt eller godtyckligt berövas sin frihet. Barnet får inte bestraffas med livstids fängelse eller dödsstraff. Varje frihetsberövat barn ska behandlas humant och med respekt. Barnet har rätt att snarast möjligt få juridisk hjälp. Barnet i fängelse har rätt till kontakt med och besök av sin familj.

Artikel 38

Konventionsstater skall vidta alla lämpliga åtgärder för att tillförsäkra att barn under 18 år inte deltar i väpnade konflikter.

Artikel 39

Barnet som blivit offer för vanvård, utnyttjande, försummelse, tortyr, väpnade konflikter eller annan omänsklig behandling har rätt till rehabilitering och social återanpassning.

Artikel 40

Barnet, som är anklagat för brott eller blivit dömt för straffbara handlingar, har rätt till en behandling som främjar barnets känsla för värdighet och för andras mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

Artikel 41

Rättigheterna i konventionen gäller inte om andra nationella lagar ger barnet större möjligheter att förverkliga rättigheterna.

Artikel 42

De stater som anslutit sig till konventionen åtar sig att göra konventionens bestämmelser och principer allmänt kända bland vuxna och barn.

Artikel 43-45

Bestämmelser om hur alla länder som anslutit sig till konventionen ska arbeta för att förverkliga den. En övervakningskommitté inom FN granskar konventionsstaternas rapporter. FN-organ och frivilligorganisationer kan också delta med information till FN.

Artikel 46-54

Regler om hur stater kan ansluta sig till konventionen och när dessa börjar gälla. En reservation som strider mot denna konventions ändamål och syfte skall inte tillåtas.

Förvaltning: **Utbildningsförvaltningen**
 Månad: **Aug 2010 klar 20100915 Ebd / LS**

Kommentarer till budgetuppföljning

Dnr 20065-10 041

Till och med angiven månad

- 52 Fristående enheter ligger ca 2.300 tkr över budget efter augusti beroende på fler barn både i skolor och förskolor. Framför allt i förskolorna är antalet barn väsentligt högre än budgeterat. Dessutom ställdes besparingskrav på fristående enheter från ks i slutet av budgetprocessen på 659 tkr på årsbasis. Vi har även en kostsam placering av ett barn i behov av särskilt stöd på en friskola i en annan kommun. Periodiseringsavvikelse för statsbidrag och återhållsamhet med utbildningskostnader gör att dessa visar positiv budgetavvikelse.
- 53 Periodiseringsavvikelse på intäkterna, livsmedelskostnader samt personalkostnaderna.
- 54 Det bedrivs ett antal externfinansierade projekt inom elevhälsan där redovisning och rekvisition av medel görs retroaktivt. Även på intäktssidan finns periodiseringsavvikelser.
- 55 Periodiseringsavvikelse på inköp av böcker samt kostnader för köpta tjänster gällande databehandling.
- 56 Högre kostnader än budgeterat på extra stödsatser som sattes in under vt. Periodiseringsavvikelse på läromedel samt undervisningskostnader.
- 57 Flera barn i skolåldern med mycket stora stödbehov har krävt extra personal. Några av dessa är familjehemsplacerade där placerande kommun dragit tillbaka sin del av finansieringen. Även i förskolorna har man haft flera barn med mycket stora stödbehov som krävt extra personal. Antalet små barn är stort vilket gör att man inte klarar sig utan vikarier då ordinarie personal är frånvarande.
- 61 Ett investeringsprojekt har felaktigt bokförts på driftskostnaderna, rättas under september. De extra stödresurser som satts in har balanserats av vakanshållna tjänster där det varit möjligt.
- 63 Positivt resultat efter ht, beroende på periodiseringsavvikelse på personalens utbildningskostnader samt undervisningskostnader.
- 68 Inga stora avvikelser.
- 72 Högre intäkter och lägre kostnader än budgeterat vt 10, interkommunal ersättning (IKE).
- 73 Lägre kostnader för köp av utbildningsplatser-transport pga färre elever än budgeterat och ett mindre överskott på personalkostnader som en följd av låga sjuktal som ger lägre vikariekostnader.
- 77 Interkommunal ersättning (IKE) kostnader lägre än budgeterat p g a att en kreditering som hänförs till 2009 har bokförts 2010 och att Bollnäs har sänkt sina priser för interkommunal ersättning.
- 79 Periodiseringsavvikelser, utfall/budget.

Helårsprognos

- 52-68 Prognosen för bidrag till de fristående enheterna ligger fortfarande på ca 3.000 tkr högre än budget. Fler asylsökande barn i förskolorna gör att intäkterna från Migrationsverket ökar, samtidigt som våra kostnader i ro också ökar. Det är ändrade regler för allmän förskola för treåringar som slår igenom med ökat antal barn på förskolorna. Besparingen på 351 tkr på elevhälsans lokaler som beslutades av KS i slutet av budgetprocessen kommer ej att kunna genomföras 2010.
- 53 Prognosen för kostenheten ligger +200 tkr då hyran av modulen i Garpenberg kommer att bli lägre än budgeterat då vi nu lagar mat i det nya köket.
- 54 Elevhälsans prognos ligger på -180 tkr främst beroende på stödinsatser som satts in och finansieras av elevhälsan.
- 55 Bibliotekets prognos ligger på budget.
- 56 Under höstterminen kommer en besparing på ca 100 tkr göras pga neddragning av 0,5 rektorstjänst på Vasaskolan, dock har man under våren haft kostnader för extra stödinsatser, men prognosen ligger ändå på ett överskott på ca 50 tkr.
- 57 Centrumområdet arbetar hårt för att minimera underskottet, prognosen ligger på -450 tkr.
- 61 Område landsbygd prognos ligger på budget.
- 63 Vakanshållning av tjänster i Stjärnsund p g a få barn i förskolan samt neddragning av 0,5 rektorstjänst i kombination med något högre intäkter än budgeterat gör att prognosen ligger på +330 tkr i område Husby.
- 68 Musikskolans prognos ligger på +100 tkr, beroende bl a på högre intäkter för klassorkestrar.
- 72 Stor osäkerhet råder när det gäller höstens interkommunal ersättning (IKE). Vid intagningen har fler elever än budgeterat sökt andra kommuners utbildningar. Ingen intag till EC-programmet hösten 2010 i Hedemora medför också att fler elever söker till andra kommuners utbildningar. Prognosen pekar på ett minus 579 tkr.
- 73 För undervisningen vid Martin Koch-gymnasiet prognostiseras ett överskott (703 tkr); Lägre kostnader för köp av utbildningsplatser-transport pga färre elever än budgeterat och en volymanpassning av lärartjänster, ingen intagning till EC-program hösten 2010.
- 77 IKE, för hösten pekar prognosen på ökade nettokostnader vilken balanseras av vårterminens överskott. För en elev som har fått uppehållstillstånd, men ännu ej kommunplacerad, erhålls bidrag från Migrationsverket. Om denna elev blir kommunplacerad i Hedemora under hösten 2010 får kommunen kostnader för IKE och elevassistenten. I prognosen räknas med bidrag från Migrationsverket under hösten 2010 för denna elev.
- 79 Prognosen ligger på budget.

Investeringsbudget enligt plan.

Nämndsrapport - område

Tkr, Period: 2010-08

Avser: 50 Barn- o utbildningsnämnden

Områdeschef	Utfall mån	Utfall ack	Budget ack	Diff	Årsbudget	% av Årsbudget	Prognos	Diff budget
52 Övergrip BOG förvalt	615	25 965	26 295	329	34 178	76%	37 381	-3 204
53 Vo Kostenhet	584	8 334	8 443	109	12 409	67%	12 207	202
54 Vo Elevhälsa	653	7 829	7 767	-62	11 487	68%	11 668	-181
55 Vo Bibliotek	395	3 944	4 090	146	6 039	65%	6 039	0
56 Vo Vasa	2 440	19 708	20 037	328	29 335	67%	29 289	47
57 Ro Centrum	5 008	38 245	37 224	-1 021	54 274	70%	54 725	-451
61 Vo Landsbygd	3 555	26 947	26 823	-124	39 575	68%	39 575	0
63 Vo Husby	3 670	28 562	29 494	932	43 370	66%	43 038	331
68 Vo Musikskola	375	2 919	2 844	-75	4 191	70%	4 094	98
72 Gemensam gymn	549	11 896	12 934	1 038	21 852	51%	22 505	-653
73 Martin Koch	3 099	30 848	32 258	1 410	48 366	64%	47 712	653
77 Sär gymn	-169	3 107	3 362	255	5 702	54%	5 703	0
79 Lärcentrum	975	4 473	3 748	-726	6 490	69%	6 490	0
Nettokostnad 50 Barn- o utbildningsnämnden	21 749	212 777	215 317	2 540	317 268	67%	320 428	-3 159

Investeringsrapport förvaltning - område

Tkr, Period: 2010-08 Avser: 52 Övergrip BOG förvalt - 79 Lärcentrum

Projekt	Utfall män	Utfall sk	Årsbudget	Akersta
52 Övergrip BOG förvalt	0	0	423	423
53 Vo Kostenhet	8	32	131	98
54 Vo Elevhälsa	0	35	58	23
55 Vo Bibliotek	0	10	50	40
56 Vo Vasa	5	31	400	369
57 Ro Centrum	57	276	376	100
61 Vo Landsbygd	38	46	857	811
63 Vo Husby	50	229	799	570
68 Vo Musikskola	0	7	50	43
73 Martin Koch	18	142	600	458
79 Lärcentrum	0	48	50	2
Nettokostnad	175	857	5 794	2 937

2010-09-23

BILAGOR TILL ÄRENDE

NR. 8
(4 SIDOR)

Dir. BU264-10 600

Utbildningsnämnden

Jämställdhetspiloter

Hedemora kommun har beslutat att arbeta för att all verksamhet ska jämställdhetsintegreras. Som en följd av detta har kommunen ansökt och beviljats medel från Sveriges kommuner och landsting (SKL) för att understödja arbetet med implementering av jämställdhetsintegreringen.

Som en del i arbetet ska nämnderna utse två *jämställdhetspiloter*. Jämställdhetspiloterna ska initiera och bevaka att ett jämställdhetsperspektiv läggs på de ärenden som nämnden har att hantera och att nämnden tar hänsyn till de konsekvenser som besluten får för kvinnor och män, flickor pojkar.

De som utses kommer att få utbildning för att kunna genomföra uppdraget.

Jämställdhetspiloterna bör utses så snart som möjligt. Därefter får den nya utbildningsnämnd som tillträder den 1 januari 2011 utse nya piloter.

Torgny Karlsson
Tf. utbildningschef

Bilagor:

Förslag till:

1. ANVISNINGAR för jämställdhetschecklista i Hedemora kommun
2. Jämställdhetsintegrering – CHECKLISTA FÖR HEDEMORA KOMMUN
3. Checklista för att planera och arbeta med jämställdhetsperspektiv

FÖRSLAG

Dnr: _____

Jämställdhetsintegrering CHECKLISTA FÖR HEDEMORA KOMMUN

Ett jämställdhetsperspektiv ska finnas med i alla beslut och processer. De konsekvenser beslutet får för kvinnor och män, flickor och pojkar ska alltid analyseras och beaktas.

ÄRENDE: _____

1. Innebär beslutet att hänsyn tagits till vilka konsekvenser det får för kvinnor och män, flickor och pojkar?

Ja Nej

Motivera _____
_____
_____
_____
_____

2. Har könsuppdelad statistik redovisats?

Ja Nej

På vilket sätt? _____
_____
_____
_____
_____

3. Ärendet berör ej kvinnor och män, flickor och pojkar.

Namnsteckning

Jämställdhetspilot

2010-04-16

ANVISNINGAR för jämställdhetschecklista i Hedemora kommun

Dessa anvisningar ska ses som en vägledning i arbetet med jämställdhetschecklistan. De kan fungera som exempel men utgör inget heltäckande underlag.

Sveriges jämställdhetspolitiska mål,

1. **En jämn fördelning av makt och inflytande.** Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattande
2. **Ekonomisk jämställdhet.** Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
3. **Jämn fördelning av det obetalda hem - och omsorgsarbetet.** Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.
4. **Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.** Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Statistik över vilka medborgare, kvinnor och män, flickor och pojkar, som kommer att påverkas av beslutet, ska redovisas samt på vilket sätt de kommer att påverkas. Vad visar statistiken som är uppdelad på kvinnor och män? Vilka kvinnor och män, flickor och pojkar, använder sig av tjänsten idag?

Beslutets **konsekvenser** ska alltid analyseras innan beslut fattas. Vilka konsekvenser för kvinnor respektive män medför beslutet/planerings- eller projektunderlaget? Innebär beslutet att det kommer till gagn för både kvinnor och män, flickor och pojkar, i lika hög grad?

Hur fördelas **resurser** mellan de grupper som berörs; kvinnor, män, flickor och pojkar.

Exempel:

Har kvinnors och mäns, flickors och pojkars, behov av trygghet beaktats?

Har kvinnor och män, flickor och pojkar varit tillfrågade vid framtagande av beslutsunderlaget?

Kommer både kvinnor och män, flickor och pojkar att använda det som ska beslutas?

HEDEMORA
KOMMUN

Utbildningsförvaltningen

Datum
2010-09-03

Utbildningsnämnden

Barns placering i barnomsorg växelvis i två olika kommuner

Enligt skollagen 2 a kap, 12 a §

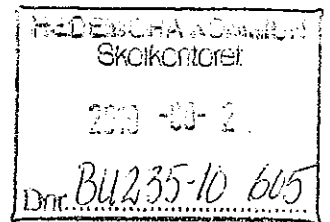
”En kommun ska i sin förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg ta emot ett barn från en annan kommun om det finns särskilt skäl med hänsyn till barnets förhållanden. Innan kommunen fattar beslut om att ta emot ett sådant barn, ska den inhämta yttrande från barnets hemkommun, om det inte bedöms som onödigt. En kommun får även i andra fall i sin förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg ta emot barn från en annan kommun.”

Utdrag ur SKL:s cirkulär 09:28 stycket ”Skyldighet respektive möjlighet införs för en kommun att ta emot barn från en annan kommun”

”Kommunen ska ta emot ett barn från en annan kommun om vårdnadshavarna önskar det och det finns särskilda skäl med hänsyn till barnets förhållanden. Enligt propositionen kan detta t.ex. gälla barn i behov av särskilt stöd som önskar ta del av lämplig pedagogisk verksamhet i en annan kommun som är anpassad för barnets behov. Det kan också finnas geografiska skäl t.ex. om familjen bor nära kommungränsen eller om barnets vårdnadshavare arbetar i en annan kommun. Bedömningen av om särskilda skäl finns bör göras med utgångspunkt från barnets perspektiv. **Bestämmelsen innebär dock inte att barn som bor växelvis hos sina föräldrar i olika kommuner ska erbjudas att gå växelvis i de olika kommunernas verksamheter.** En sådan skyldighet saknas i det offentliga skolväsendet och skulle enligt propositionen kunna innebära att barnens behov av trygghet och kontinuitet åsidosätts.”

Med stöd av ovanstående föreslås förslag till beslut att ansökan om interkommunal ersättning avslås.

Kristina Östberg
Barnomsorgshandläggare

Till Utbildningsförvaltningen i Hedemora kommun

Mitt namn är [REDACTED]. Jag bor sedan en tid i Västerås.
Jag och min exsambo har gemensam vårdnad om vår dotter [REDACTED] som bor hos mig och min nya sambo varannan vecka.
Jag har nu kommit in på en tvåårig utbildning och måste därför söka förskoleplats för [REDACTED].
Västerås kommun betalar inte barnomsorgsplats eftersom [REDACTED] är skriven i Hedemora.
Detta på grund av en ny lag som trädde i kraft i augusti i år.

Orsaken till att jag valde att flytta till min nya pojkvän var att jag inte fick något fast arbete i Hedemora. En vikarietjänst innebär ekonomisk otrygghet speciellt när man är ensamstående. Arbetsförmedlingen kräver också att man ska vara flyttbar för arbete och studier på annan ort.

Efter min tvååriga utbildning är också min sambo klar med sin. Vi har då för avsikt att flytta tillbaka till Hedemora när det är dags för [REDACTED] att börja förskoleklass.

De nya bestämmelserna innebär alltså för mig att jag måste tacka nej till utbildningen och istället tvingas ansöka om socialbidrag.

På skolverket säger man att det är upp till varje kommun att tolka den nya lagen. I lagen finns inga hinder att lämna interkommunal ersättning till kommunal- eller fristående förskola i annan kommun.

Jag ansöker därför nu om interkommunal ersättning för min dotter [REDACTED]

Vänligen

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

2010-09-23

BILAGOR TILL ÄRENDE

NR...10.....

(.....2.....SIDOR)

Dr. U. Karlsson

Utbildningsnämnden

Begäran om ersättning från socialförvaltningen för kostnader i samband med undervisning av ensamkommande flyktingbarn

Utbildningsförvaltningen har sedan våren 2010 undervisat ensamkommande flyktingbarn vid Vasaskolan och Martin Koch-gymnasiet. Socialförvaltningen erhåller bidrag från staten för de barn som har uppehållstillstånd, som bl. a. ska täcka kostnaderna för den nödvändiga introduktionsutbildningen.

Efter diskussioner med socialförvaltningen har utbildningsförvaltningen fått besked om att omsorgsnämnden är ovillig att ersätta utbildningsförvaltningen för de merkostnader skolan får för undervisning av de nyanlända eleverna. Argumentet är att utbildningsförvaltningen ska stå för samtliga kostnader i likhet med det ansvar som skolan har för utbildning av övriga kommunmedborgare.

Utbildningsförvaltningens uppfattning är att det schablonbidrag som Hedemora kommun får för mottagande av flyktingar och som disponeras av socialförvaltningen bl. a. ska täcka de merkostnader som utbildningen av nyanlända elever medför. De kostnader som tillkommer, utöver den ordinarie undervisningen, är undervisning i svenska som andra språk, modersmålsundervisning och studiehandledning. Eleverna undervisas i en särskild undervisningsgrupp under introduktionen. Där utbildas de i huvudsak i svenska som andra språk och samhällsorientering. Där sker också en kartläggning av elevernas kunskapsnivå för bedömning om i vilken klass/nivå den fortsatta undervisningen ska bedrivas.

För asylsökande elever får utbildningsförvaltningen ett schablonbelopp från Migrationsverket för att täcka merkostnaderna för nyanlända. I analogi med det begär utbildningsförvaltningen ersättning från socialförvaltningen för merkostnaderna för de ensamkommande eleverna med samma belopp.

Hedemora Lärocentrum får ersättning från socialförvaltningen för kostnader för SFI-undervisning och Stureskolan får bidrag för undervisning i svenska som andra språk för de elever som finns i personkretsen. Det är därför svårt att förstå varför inte merkostnaderna för undervisning av ensamkommande ska täckas av det schablonbelopp som socialförvaltningen får från staten.

Utbildningsförvaltningen begär att socialförvaltningen ersätter utbildningsförvaltningen med samma belopp som Migrationsverket betalar för merkostnaden för utbildning av asylsökande elever (se bilagda förslag till avtal).

Torgny Karlsson
Tf. utbildningschef

2010-02-19

Avtal mellan Utbildningsförvaltningen och Socialförvaltningen gällande undervisning för ensamkommande flyktingbarn och ungdomar

Mellan Socialförvaltningen och Utbildningsförvaltningen tecknas detta avtal om utbildning i grund- och gymnasieskolan.

Omfattning

Utbildningsförvaltningen åtar sig att svara för utbildningen för ensamkommande barn och ungdomar i grundskolan och gymnasieskolan.

Avtalet avser barn och ungdomar som ingår i kommunens åtagande om mottagande av ensamkommande flyktingbarn.

Den skolförlagda undervisningen motsvarar 40 veckor/läsår, 10 månader per år.

Ekonomi

Den ekonomiska ersättningen mellan förvaltningarna utgår från Migrationsverkets schablonersättning för barnets skolgång

2010 års belopp

- 59 300 kronor per elev och år i grundskola
- 67 200 kronor per elev och år i gymnasieskola

Särskilda stödinsatser som krävs för enskilda elever debiteras extra efter överenskommelse mellan förvaltningarna.

Ersättningen faktureras internt kvartalsvis för varje elev och det totala antalet påbörjade fyraveckors perioder (dvs en tiondel av beloppen) under det kvartal perioden avser.

Övrigt

Socialförvaltningen informerar utbildningsförvaltningen snarast när ett barn eller ungdom får uppehållstillstånd.

Socialförvaltningen informerar utbildningsförvaltningen skyndsamt när nyanlända ensamkommande barn kommit till kommunen för att barnen och ungdomarna så snart som möjligt ska kunna erbjudas utbildning.

Avtalets giltighet

Avtalet gäller från och med 2010-01-01 och tillsvidare.

Socialförvaltningen

Utbildningsförvaltningen

Anders Jacobsson
Socialchef

Torgny Karlsson
Tf utbildningschef

HEDEMORA KOMMUN

SAMMANTRÄDE

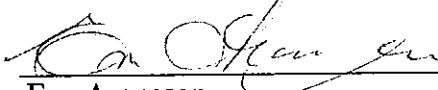

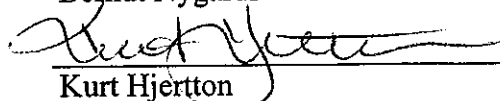
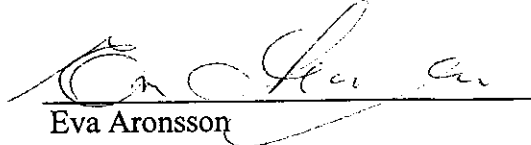
NR... 13 .....

Utbildningsnämndens arbetsutskott

Sammanträdesdatum

2010-09-06

(..... 12 ..... SIDOR)

Plats och tid	Tjädershuset, Björnen, kl 08.30-10.45		
Beslutande	Berndt Nygårds (S) Anders Bäck (S) Mikael Wassén (S) Anki Rooslien (S) Mats Norell (M)	endast §§ 72-74 samt del av § 75 endast del av § 75	
Övriga deltagande	Anki Rooslien (S) Kjell Lidholm, chef elevhälsan Britt Lindberg, områdeschef/rektor Eva Aronsson, sekreterare Gunilla Håkansson, lärare Laila Samuelsson, ekonom Enna Björklund, ekonom Bo Nordkvist, gymnasiechef	endast §§ 72-74 samt del av § 75 endast §§ 73-74	
Utses att justera	Kurt Hjertton		
Justeringens plats och tid	Skolkontoret, tisdagen 7 september 2010, kl 15.30		
Underskrifter		Paragrafer	72-75
Sekreterare	Eva Aronsson		
Ordförande	 Berndt Nygårds		
Justerande	 Kurt Hjertton		
	ANSLAG/BEVIS Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.		
Organ	Utbildningsnämndens arbetsutskott		
Sammanträdesdatum	2010-09-06		
Datum för anslags uppsättande	2010-09-08	Datum för anslags nedtagande	2010-09-30
Förvaringsplats för protokollet	Skolkontoret		
Underskrift	 Eva Aronsson		
Justerande sign		Utdragsbestyrkande	

Innehållsförteckning

§ 72	Fastställande av dagordningen	3
§ 73	Elevärende	4
§ 74	Rapport	5
§ 75	Budget 2011	6

---

§ 72

Fastställande av dagordningen

Till utskickad dagordning föreslås följande tillägg:

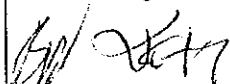
Ärende 4 Elevärende

Ärende 5 Rapporter

Arbetsutskottets beslut:

Dagordningen fastställs med föreslagna tillägg.

---

§ 73

Dnr BU245-10 606

Elevärende

Utdrag till: Anhållan om fortsatt undervisning för två elever vid Martin Koch-
Utbildningsförvaltningen gymnasiet.

Beredning

Skrivelse från Hälsouniversitet, Linköpings universitet den 1 september
2010

Arbetsutskottets beslut:

Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att inkomma med kompletteringar i
ärendet.

§ 74

Rapport

Dnr BU240-10 612 Bo Nordkvist, gymnasiechef rapporterar om frisörutbildningar i gymnasieskolan.

Arbetsutskottets beslut:

Arbetsutskottet förklarar sig ha tagit del av rapporten.

---

§ 75

Dnr BU065-10 041

Budget 2011

Enligt kommunfullmäktiges beslut 2010-06-22, § 61, är budgetramen för utbildningsförvaltningen 309 976 tkr.

Mötet ajourneras 9.55 – 10.30

Arbetsutskottets beslut:

Arbetsutskottet förklarar sig ha tagit del av budgetinformationen.

Plats och tid Tjädernhuset, Vargen, kl 08.30-11.30

Beslutande
 Bernt Nygårds (S)
 Anders Bäck (S)
 Mats Norell (M)
 Kurt Hjertton (KD)
 Ove Larsson (MP)

Övriga deltagande
 Mikael Wassén (S)
 Anki Rooslien (S)
 Torgny Karlsson, utbildningschef
 Eva Aronsson, sekreterare
 Gunilla Håkansson
 Laila Samuelsson, ekonom
 Enna Björklund, ekonom

Utses att justera Kurt Hjertton

Justeringens plats och tid Skolkontoret, tisdagen den 21 september 2010 kl 13.30

Underskrifter

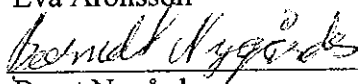
Sekreterare

Eva Aronsson

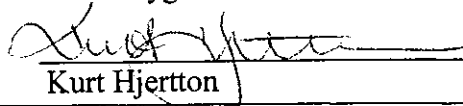
Paragrafer 76-79

Ordförande

Bernt Nygårds

Justerande

Kurt Hjertton

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ

Utbildningsnämndens arbetsutskott

Sammanträdesdatum

2010-09-20

Datum för anslags
 uppsättande

2010-09-22

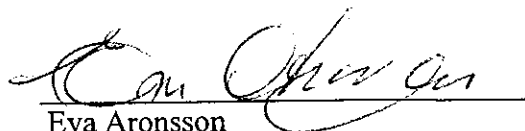
Datum för anslags
 nedtagande

2010-10-14

Förvaringsplats för
 protokollet

Skolkontoret

Underskrift

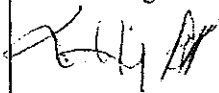
Eva Aronsson

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Innehållsförteckning

§ 76	Fastställande av dagordningen	3
§ 77	Delårsbokslut.....	4
§ 78	Biblioteksplan 2011-2014	5
§ 79	Driftsbudget 2011	6

§ 76

Fastställande av dagordningen

Till utskickad dagordning föreslås följande tillägg:

Ärende 5 Delårsbokslut

Arbetsutskottets beslut:

Dagordningen fastställs med föreslaget tillägg.

---

§ 77

Dnr BU 065-10 041

Delårsbokslut

Ekonomerna redovisar delårsbokslut.

Beredning

Ekonomernas skrivelse den 20 september 2010

Arbetsutskottets beslut

1. Arbetsutskottet förklarar sig ha tagit del av redovisningen.
  2. Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att arbeta för att nå ett noll resultat.
- _____

§ 78

Dnr BU 099-10 880

Biblioteksplan 2011-2014

Bibliotekschefen har lämnat ett förslag till biblioteksplan 2010-2014.

Beredning

Biblioteksplan den 9 september 2010

Arbetsutskottets förslag:

Utbildningsnämnden godkänner biblioteksplanen.

---

§ 79

Dnr BU065-10 041

Driftsbudget 2011

Enligt kommunfullmäktiges beslut 2010-06-22, § 61, är budgetramen för utbildningsförvaltningen 309 976 tkr.

Förvaltningschefen och ekonomerna redovisar budgetförslag.

Beredning

Utbildningsförvaltningens skrivelse den 10 september 2010

Arbetsutskottets beslut:

Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att arbeta vidare med förslaget, till arbetsutskottet den 27 september 2010.